

ROZENVRIENDEN

Rozen snoeien, heel eenvoudig.

Beste plantenvriend,

Sommige plantenliefhebbers deinzen er voor terug om rozen te planten. Hun belangrijkste argument is dat het snoeien ervan zo ingewikkeld is. Maar snoeien is heel eenvoudig. Iedereen kan het leren. We zullen de belangrijkste stappen van het snoeien even overlopen. Denk aan het belangrijk principe: rozen houden van zon en wind. Bij het planten van de struik hebben we er al voor gezorgd dat ze hiervoor op een goede plaats staan. Bij het snoeien zorgen we dat de zonnewarmte de voet van de plant kan bereiken, zodat nieuwe takken vanuit de basis kunnen groeien.

Rozen die slechts één maal bloeien, meestal is dit in juni of juli, snoeien we einde juli of begin augustus. Wilde rozen mogen slechts weinig gesnoeid worden. Rozen die ook nog bloeien in september of later, snoeien we pas in maart. Te vroeg snoeien heeft weinig zin.

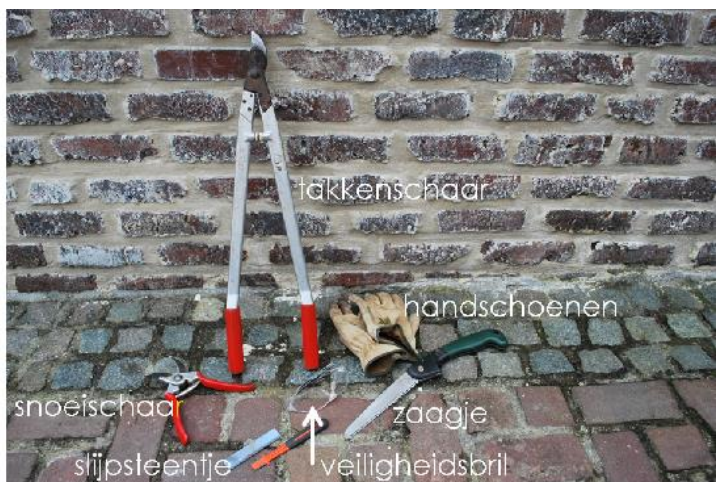
Wat volgt zijn richtlijnen gebaseerd op ervaring van rozenkenners. De snoeier heeft de vrijheid om te experimenteren en kan bijvoorbeeld de hoogtes anders kiezen.

Waarom snoeien we?

- Om nieuwe groei vanuit de basis te stimuleren.
- Om de struik een luchtige structuur te geven, zodat de wind er los doorheen kan blazen en de zon de voet van de struik kan opwarmen.
- Om de struik jong en levenskrachtig te houden. Jonge takken leveren de mooiste bloemen en jong hout is minder vatbaar voor ziekten dan ouder hout.
- Om de grootte en de vorm van de rozenstruik onder controle te houden, zodat de plant aantrekkelijk blijft.

Wat hebben we nodig? Degelijk materiaal!

- Scherpe snoeischaar: goed scherp is belangrijk om de takken niet te veel te kwetsen bij het knippen. Goed gesmeerd maakt het knippen gemakkelijker.
- Takkenschaar: voor dikkere takken
- Zaagje of zaag voor heel dikke takken
- Handschoenen, om ons te beschermen tegen de stekels.
- Een slijpsteentje om, indien nodig, het mes tussendoor aan te scherpen.
- Voor hoge struiken en klimmers is het ook aan te bevelen om een veiligheidsbril te dragen.

ROZENVRIENDEN

Rozen snoeien, heel eenvoudig.

Wanneer snoeien we? Hiervoor moeten we weten wanneer en hoeveel keer onze rozen bloeien. Eenmaal bloeiende rozen bloeien meestal van begin juni tot half juli, alhoewel er enkele zijn die reeds in april in bloei staan. Dit zijn meestal de botanische of wilde rozen, de eenmaal bloeiende liaanrozen en de oude rozen. Deze snoeien we na de bloei, dat is vanaf half juli. De meermaals bloeiende rozenstruiken, dit zijn de moderne grootbloemige rozen en trosrozen, worden in maart gesnoeid. Omdat deze rozen het meest voorkomen, beginnen met de uitleg over het snoeien met wat er ons te doen staat in maart.

SNOEIEN IN MAART

In de uitleg komt de term 'oog' regelmatig voor. Bij de takken van het voorbije jaar zijn die ogen redelijk gemakkelijk te zien. De ogen zijn de plekkjes waar vorig jaar de bladstelen aan de tak gehecht waren. In maart zie je daar meestal al het begin van nieuwe scheuten. We knippen altijd een centimeter of liever iets minder boven een oog en houden het mes altijd aan de onderkant. Zo kwetsen we het deel dat we willen

behouden het minst.

Om te beginnen: zorg dat de snoeischaar goed scherp is. Ontsmet het snoeierief regelmatig door ze proper te wrijven met een doek, gedrenkt in een ontsmettingsmiddel. Dat kan bijvoorbeeld javelwater of alcohol zijn. Zo vermijd je dat je via de schaar schimmelsporen overbrengt van de ene plant naar de andere.

Gouden regel: verwijder steeds het ziek, beschadigd, dood en kruisend hout.

1. Lage struiken die regelmatig bloeien tijdens de zomer.

Deze struiken worden een halve meter tot een goede meter hoog. Begin met de hele struik terug te knippen tot een halve meter: zo heb je een beter overzicht. Misschien heb je dit al voor de winter gedaan om de rozenstruiken wat te beschermen tegen windschade (zie NOVEMBER).

Ons doel: een open struik met 4 of 5 hoofdtakken bekomen (zie figuur). Als er meer dan 4 stevige takken vanuit de basis vertrekken, knippen we eerst de oudste takken terug tot aan de grond,. Die takken herken je aan de bruingrijze kleur. Heel dunne takjes worden ook helemaal weggeknipt. Die geven toch geen bloemen. De zijtakken die naar binnen groeien snijden we ook weg, De overblijvende takken snoei je daarna terug tot op 4 à 5 ogen (dit is ongeveer 20 cm boven de grond). Het hoogste oog is bij voorkeur naar buiten gericht. We snoeien kort omdat van onder aan de struik de sterkste takken opkomen die grote bloemen zullen dragen. Als we hoger zouden snoeien, zullen de jonge takken die aan de uiteinden ontstaan dunner zijn en kleinere bloemen dragen. En vooral: het lagere hout verouderd, en de volgende jaren wordt het moeilijk voor de struik om van daaruit nieuwe takken te maken. Sterk groeiende takken mogen wat langer blijven, zwak groeiende takken houd je korter.

ROZENVRIENDEN

Rozen snoeien, heel eenvoudig.

2. Doorbloeiende hoge struiken of heesters.

Hiertoe behoren de parkrozen, muskusrozen (moschatahybriden), veel Engelse rozen en herbloeiende oude rozen. We knippen eerst het bovenste deel van de heesters weg, zodat twee derde van de plant overblijft. Dode en zieke takken knippen we tot in gezond hout terug of helemaal tot aan de grond weg. Van takken die tegen elkaar schuren verwijderen we er enkele om dit probleem te verhelpen. We willen 4 tot 7 sterke liefst jonge (en groene nog niet vertakte) takken behouden. Die worden ingekort tot ongeveer een halve meter lengte. Knip liefst net boven een naar buiten gericht oog. Wat hoger snoeien mag natuurlijk ook. Misschien moet je oudere takken, die al bruin kleuren, behouden. Daarvan knip je dan de zijtakken tot ongeveer 10 cm lengte terug. Dunne takken worden lager afgeknipt dan de dikkere takken. Heel dunne takjes verwijderen we helemaal. Als er nog bladeren van vorig jaar aan de struik staan, dan verwijderen we die nu.

3. Bodembedekkende rozen.

Dit zijn rozen die tot een halve meter hoog worden en breed uitgroeien (bv 'Sweet Haze', 'Stadt Rom', 'Sorrento', 'Apfelblüte') en een dicht gebladerte hebben. Die maken snel relatief dunne lange takken. We korten met een heggeschaar de struiken tot de helft in. Daarna knippen we met de snoeischaar het oudste en beschadigde hout weg. We behouden een vijftal mooie takken die we terug knippen tot ongeveer 20 cm. Zijtakjes worden kort gesnoeid, tot een lengte van ongeveer 5 cm. De rest wordt tot aan de voet van de plant weg geknipt.

4. Meermaals bloeiende klimrozen.

We beginnen met zoveel mogelijk takken los te maken, zodat we de kwaliteit van de takken goed kunnen beoordelen en gemakkelijker kunnen knippen. Eerst verwijderen we weer ziek, beschadigd en dood hout. Begin met de oudste takken tot aan de basis terug te knippen. Doel: 3 tot 5 sterke gesteltakken behouden, voor oudere klimrozen mogen dat er 7 zijn. Dan knippen we de bottels en uitgebloeide toppen af. De zijtakken korten we in tot ongeveer 5 cm (3 ogen). Als het nodig is om een goed gevulde structuur te krijgen, knippen we enkele stevige zijtakken terug tot twee derde van hun oorspronkelijke lengte. Daarna binden we de takken losjes aan het steungestel met brede binddraad. Zo mogelijk binden we de takken horizontaal aan, wat gemakkelijk lukt voor de moderne herbloeiende liaanrozen. De rozen met stijvere takken binden we schuin aan met een zo klein mogelijke helling.

ROZENVRIENDEN

Rozen snoeien, heel eenvoudig.

5. **Rozen op stam.**

Dit zijn meestal trosrozen of grootbloemige rozen, hoog geënt op een onderstam. Voor deze rozen korten we alle takken eerst in tot 30 cm, dan verwijderen we ziek, beschadigd en dood hout en tegen elkaar schurende takken. Dan kiezen we de mooiste takken die vanuit elke oculatieplaats ontstaan, hiervan bewaren we er 3 tot 4 per oculatie. De oudste en de heel dunne takken knippen we terug tot aan de vertakking. Daarna knippen we de overgebleven mooie takken tot 15 cm terug. In juni krijgen we dan een mooie compacte rozenbol.

Als je de voorbije jaren niet kort genoeg gesnoeid hebt, bestaat een groot stuk van de kroon uit oude takken. We kunnen dan best verjongen door één derde van de takken terug te knippen tot 10 centimeter van de oculatie. De andere takken snoei je zo dat er nog een vijftal centimeter van het hout van vorig jaar (meestal groene twijgen) overblijft. Met een beetje geluk schieten uit het sterk gesnoeide gedeelte nieuwe takken uit. Dan kan je het volgende jaar de helft van de oudste takken terug snoeien tot 10 centimeter van de entplaats, om zo geleidelijk aan de plant te verjongen. Zorg ervoor dat de kroon een mooi open structuur heeft.

6. **Rozen aangeplant van vorig jaar november tot nu:** deze snoeien we heel kort (5 tot 10 cm) ook al zijn het heesters of klimrozen.

7. Bij eenmaal bloeiende rozen kunnen in we het voorjaar de nieuwe takken die te lang geworden zijn wat inkorten, met maximaal één derde van de oorspronkelijke lengte. Het doel hiervan is een mooi gevormde struik te bekomen.

ROZENVOEDING IN MAART

Een goed moment om te beginnen met de bemesting van onze rozen is onmiddellijk na het snoeien in maart. We geven de voorkeur aan organische gemengde (rozen)meststof (bijvoorbeeld : DCM Siertuin NPK 7-6-12 + 4 MgO, FIMUS 7-7-10, OSO-MO-PRO, of gelijkaardige...). Dit heeft een rozenstruik nodig : magnesium (MgO) voor een frisgroene bladkleur en goede groei; N voor het groeien, want stikstof stimuleert de celdeling; P fosfor voor de ontwikkeling van de wortels; K, kalium is nodig voor een goede bloei, voor de stevigheid en het verhouten en afharden van de plant. Sporenelementen (Fe, Mn, B, Cu)...voorkomen gebrekziekten. Let op dat het stikstofgehalte (N) veel lager is dan het kaliumgehalte. Te veel stikstof geeft een sterke groei en verlaagde weerstand van de plant tegen bladziekten. We geven de voeding best in verschillende stappen. Half maart strooien we 150 g/m² rond de plant en werken dit heel oppervlakkig in. Als we de grond te diep bewerken beschadigen we de wortels. De natuur neemt wat tijd om de organische meststof om te zetten in nuttige voedingstoffen. Dat duurt ongeveer een maand. Half april kunnen de rozen genieten van de voeding. Juist op tijd om vanaf half mei al bloemen te zien. Vervolg bemestingen geven we eind juni en half augustus (zie verder).

ROZENVRIENDEN

Rozen snoeien, heel eenvoudig.

ONDERHOUD TIJDENS DE ZOMER

We houden zeker de grond in onze rozenperken onkruidvrij. De bemesting die we in maart gegeven hebben, was bedoeld voor onze rozen en niet voor de piraten. Uitgebloeide bloemen knippen we vanaf nu regelmatig weg. Dat stimuleert de volgende bloei. Voor grootbloemige rozen met een bloem op een steel is het eenvoudig: met een snoeischaar snijden we tot net boven een stevig bladpaar en we mogen gerust 20 cm van steel mee wegknippen. Soms zegt men afknippen net boven een vijfblad (een blad met vijf deelbladeren). Maar veel rozenstruiken hebben zeven, negen en soms nog meer deelbladeren. Bekijk de struik goed om te zien hoeveel deelbladen de plant normaal heeft. Dat is voor die struik een voltallig deelblad. We knippen de bloem met steel weg net boven een voltallig deelblad. Bij trosrozen kunnen we de uitgebloeide bloemen één voor één net onder de bloem wegknippen met onze vingernaalden. Als dan alle bloemen weg zijn knippen we de steel terug tot een voltallig blad. Als er heel veel kleine bloemetjes in een tros zitten, wachten we gewoon tot de tros er niet mooi meer uitziet om die met steel af te knippen tot een voltallig blad.

Als we beschadigde takken of droge takken zien tijdens dit werk, dan verwijderen we die ook. Heel dunne sprietjes mogen ook weg, die zullen nooit bloemen dragen.

Eind juni geven we een volgende bemesting van 100 g/m² organische meststof.

ROZENVRIENDEN

Rozen snoeien, heel eenvoudig.

SNOEIEN IN JULI EN AUGUSTUS.

8. **Niet herbloeiende struikrozen en oude rozen. Botanische rozen.**

Deze rozen bloeien enkel in juni en begin juli. De eerste 2 jaar wordt enkel het ziek, beschadigd en dood hout verwijderd. Van de kruisende takken korten we er minstens één in. De volgende jaren knippen we van de takken die gebloeid hebben, het deel dat bloemen gedragen heeft weg. Alle takken knippen we terug tot twee derde van de oorspronkelijke lengte. Een deel van de oudste takken verwijderen we of knippen we terug tot aan een vertakking waar zich een nieuwe tak ontwikkelt. We proberen 5 tot 7 jonge stevige takken te behouden. Voor struiken die meer dan vijf jaar oud zijn, mogen het er zelfs een paar meer zijn. Te ver uitstekende takken worden ingekort om een struik met een aantrekkelijke vorm te bekomen.

9. **Niet opnieuw bloeiende klimrozen.**

Als deze rozen veel bottels maken, knippen we enkel de oudste takken weg en verwijderen we zieke, beschadigde en dode takken. Indien de sierwaarde van de bottels beperkt is, doen we een grondiger snoei. We maken eerst zoveel mogelijk takken los. Dat maakt het snoeien een stuk gemakkelijker. Eerst verwijderen we weer ziek, beschadigd en dood hout. Dan knippen we de oudste takken terug tot aan de basis. We willen ongeveer 5 sterke gesteltakken behouden, voor oudere klimrozen mogen dat er zelfs 7 zijn. Dan knippen we de uitgebloeide toppen af. Als het nodig is om een goed gevulde structuur te krijgen, knippen we enkele stevige zijtakken terug tot twee derde van hun oorspronkelijke lengte. De andere zijtakken korten we in tot ongeveer 10 cm. Daarna binden we de takken losjes aan het steungestel met brede binddraad.

10. **Liaanrozen.** Eén van de mogelijkheden is de plant zijn gang te laten gaan door die te leiden in een oude boom. Na een aantal jaren bekomen we dan een enorme rozenstruik, vol bloemen in juni en eventueel veel bottels in de herfst. In kleinere tuinen moeten we de liaanrozen onder controle houden. Na de bloei in juli of begin augustus ziek en dood hout verwijderen, uitgebloeide toppen afknippen (tenzij die roos veel bottels geeft), kruisende en tegen elkaar schurende takken korter knippen tot het probleem verholpen is. We snoeien ook enkele van de oudste takken terug tot aan de voet van de plant. Indien nodig takken losjes binden aan een steun, zo horizontaal mogelijk.

In augustus geven we onze rozen nog een beetje voeding. Hiervoor kan je patentkali gebruiken. Dit zorgt voor het afharderen zodat de struik goed de winter kan doorkomen. We geven één soeplepel patentkali per struik, twee voor een heester, en drie voor een grote klimmer (1/50x50). Geen bemesting meer vanaf september, de tuin gaat in winterrust. In maart herbeginnen we.

NOVEMBER en DECEMBER

Om de rozen goed de winter te laten doorkomen knippen we de struikrozen terug tot kniehoogte. Heesters korten we ook wat in. Losse takken van klimrozen binden we aan. Op die manier beperken we schade door wind. Voor de gelukkigen die over goed verteerde stalmest of compost beschikken: die kunnen een laag van 10 cm dik rond de struik leggen en na de winter uitspreiden en lichtjes inwerken.